ת"צ 44841-08-16 צור נ' א.מ. יוסף תבל מרכז אירועים בע"מ

בפני כבוד השופט גד גדעון

התובע	**רותם צור** ע"י עו"ד יובל שטנדל ועו"ד הילה צור

נגד

הנתבעת	**א.מ. יוסף תבל מרכז אירועים בע"מ** ע"י עו"ד שלמה אביטן ועו"ד יערה חיימי

<u>פסק דין</u>

הוגשה בקשה לאישור הסדר פשרה לפי סעיף 19 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. מצאתי לנכון לאשר את הסדר הפשרה, כמפורט בפסק דין זה.

התובע הגיש לבית המשפט תובענה ובצדה בקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית. בקשת האישור והתובענה עניינן בטענה כי הנתבעת מחייבת את לקוחותיה בגין מוצרי מזון הנמכרים במשקל, מבלי להפחית את משקל האריזה.

בהחלטה מיום 12.5.2020 אושרה התובענה כתובענה ייצוגית.

לאחר משא ומתן גיבשו הצדדים הסדר פשרה. פורסמה מודעה בדבר הגשת הבקשה לאישור הסדר פשרה, ועותק ממנה נמסר ליועץ המשפטי לממשלה, למנהל בתי המשפט ולממונה על הגנת הצרכן.

יצוין כי לא הוגשו התנגדויות להסדר הפשרה המוצע; אך הוגשה עמדת "הגורמים המקצועיים במדינה", שבה הוצע כי בית המשפט ישקול קביעת שכר טרחה בשיעור מופחת, כפי שיפורט להלן.

<u>הגדרת הקבוצה</u>

הקבוצה שעליה יחול הסדר הפשרה הוגדרה בהחלטה המאשרת את ניהול התובענה כתובענה ייצוגית: "**כל הצרכנים אשר רכשו מן המשיבה דברי מאכל שנמכרו לפי מחיר ליחידת משקל, ושנארזו בעסקן, במהלך שבע השנים שקדמו להגשת התובענה**".

הסדר הפשרה לא יחול על חבר קבוצה אשר יודיע, בהתאם לסעיפים 11(א) או 18(ו) לחוק, כי הוא אינו מעוניין שהסדר זה יחול עליו.

<u>עילות התובענה, השאלות המהותיות של עובדה או של משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה והסעדים הנתבעים הם כפי שפורטו בסעיף 10 להחלטה מיום 12.5.20:</u>

"**עילות התביעה בגינה אושרה התובענה כתובענה ייצוגית** - כל העילות שפורטו בכתב התביעה.

השאלות המשותפות – האם הפרה המשיבה את הוראות הדין כאשר גבתה תשלום עבור אריזות המזון שנמכרו, בגין משקל האריזות, ועל פי מחירי המאכלים שנארזו בהן, ליחידת משקל; האם הטעתה לעניין זה את צרכניה, באי הצבת שילוט במקום העסק, באי הצבת שילוט מספיק, או בפירוט שאינו מדויק די הצורך לעניין חישוב מחירי האריזות; וככל שהטעתה את הצרכנים בהתנהגותה הנטענת, האם עשתה כן ביודעין ובמכוון.

הסעדים המבוקשים – פיצוי חברי הקבוצה, על הנזקים שנגרמו להם בגין התנהגותה הנטענת של המשיבה; לרבות הסכומים העודפים ששילמו בגין אריזות המזון, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום תשלום כל סכום; חיוב המשיבה לפעול ליידוע חברי הקבוצה על זכויותיהם לסעדים שיפסקו לזכותם.

<u>עיקרי הסכם הפשרה</u>

<u>ההסדר לעבר</u> –

הנתבעת תעניק לציבור פיצוי בסך כולל של 2 מיליון ₪. הפיצוי יוענק על דרך מתן הנחה על כל דברי המאכל הנמכרים על ידה במתחם המתואר בתובענה, כך שהפיצוי יינתן ככל האפשר לחברי הקבוצה.

ההנחה שתינתן תהיה בשיעור של לפחות 2% בגין כל רכישה של דבר מאכל שקיל. הנתבעת מתחייבת שלא להציג את ההנחות שתינתנה כאמור כמבצע. הנתבעת מחייבת כי ההנחות לא תבואנה במקום מבצעים אחרים שנהוגים מעת לעת. במסגרת חשבוניות שתופקנה ללקוחות יצוין שההנחה ניתנה כחלק מהסדר פשרה.

בתום שש שנים מיום אישור הסדר הפשרה על ידי בית המשפט או עם סיום מתן ההטבות כאמור בסך כולל של 2,000,000, לפי המוקדם, רואה החשבון של הנתבעת יאשר, במכתב המופנה לב"כ התובע, סך ההנחות שניתנו כאמור עד לאותו מועד. ככל שבתום שש שנים מיום אישור הסדר הפשרה על ידי בית המשפט לא הוענקה מלוא ההטבה בסך של 2,000,000 ₪, תינתן היתרה בדרך של תרומת מזון בשווי היתרה לעמותת "באר-שובע".

<u>ההסדר לעתיד</u> –

הנתבעת מתחייבת שלא לפעול כפי התנהלותה המתוארת בכתב התביעה, ולהפחית את משקל האריזה בעת שקילה ותמחור דברי מאכל הנמכרים לפי מחיר ליחידת משקל.
הנתבעת מתחייבת להקפיד הקפדה יתרה על יישומן של הוראות הדין החלות עליה לגבי למכירת דברי מאכל הנמכרים לפי מחיר ליחידת משקל, ולבצע פיקוח על כך.

<u>חוות דעת בודק</u>

הצדדים ביקשו לקבוע כי בנסיבות העניין ובשל טעמים מיוחדים מתייתר הצורך במינוי בודק לפי הוראות סעיף 19(ב)(1) לחוק.

סבורני כי יש ממש בבקשתם –

בית המשפט כבר מינה את רו"ח גדעון מאס כמומחה מטעמו בתובענה, לבחינת סך הגבייה העודפת, והלה הגיש חוות דעת בעניין (סכום הגבייה העודפת הוערך ב-2,448,508 ₪). הצדדים הגיעו לסכום הפשרה על בסיס האמור בחוות הדעת.

<u>אישור הסדר הפשרה</u>

הסדר הפשרה הוא בעיניי הסדר ראוי, הוגן וסביר בנסיבות העניין, ויש לאשרו. לעניין זה יצוינו השיקולים שלהלן:

התובענה שהוגשה עמדה בתנאים לאישור תובענה ייצוגית. התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ונקבע שיש אפשרות סבירה שהן תוכרענה לטובת הקבוצה;

סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת לפתרון המחלוקת בנסיבות העניין. הסדר הפשרה מקיים את התכלית שעמדה בבסיס הגשת בקשת האישור והתובענה. בעקבות הגשת בקשת האישור והתובענה הופסקה ההתנהלות המפרה של הנתבעת, הנתבעת התחייבה כי גם בעתיד היא תקפיד על יישום הוראות הדין, והתחייבה לפצות את הציבור, כך שהושגה התכלית העיקרית של ההליך, הן כלפי העבר והן כלפי העתיד. יצוין כי קיימת הכבדה באיתור חברי הקבוצה ובפיצויים באופן אישי.

יש להדגיש כי אף שמדובר בהסדר מסוג מתן הנחה, הפיצוי אינו מותנה ברכישות מהנתבעת דווקא, וקיימת ודאות כי הוא יינתן במלואו, מכיוון שלאחר 6 שנים ייתרם מזון בשווי יתרת הפיצוי.

<u>גמול ושכר טרחה</u>

הצדדים הגישו המלצה מוסכמת לעניין תשלום גמול לתובע ושכר טרחה לבאי כוחו, שלפיה הנתבעת תישא בתשלום גמול לתובע, הכולל החזר בגין הוצאותיו, בסך של 50,806 ₪; ובשכחר טרחת באי כוחו בסך של 338,000 ₪ בתוספת מע"מ – אלה, נוסף על סכום הפיצוי. כמו כן תשלם הנתבעת לרו"ח מאס את מלוא ההוצאות שנפסקו לו.

הגמול לתובע ישולם תוך 7 ימים ממועד אישור הפשרה. שכר הטרחה לב"כ התובע ישולם בחלוקה לעשרים וארבעה תשלומים.

הצדדים צירפו תצהירים שלפיהם פרט לסכומים המוצעים האמורים לא קיבלו הם ובאי כוחם, ולא יקבלו בעתיד, כל טובת הנאה.

הגורמיים המקצועיים הודיעו כי "**נוכח טיב הפיצוי המוצע בדמות הנחה, ונוכח העובדה כי במסגרת ניהול ההליך כבר נפסקו לתובע סך של 25,000 ₪ בגין שכר טרחת בא כוחו, מוצע כי בית המשפט ישקול קביעת שכר טרחה בשיעור מופחת**".

הגורמים המקצועיים ציינו כי פיצוי בדמות הנחה בשיעור נמוך הוא פיצוי שיש קושי לפקח עליו, וייתכן שהנתבעת תייקר את המוצרים שעליהם תינתן הנחה, כך שלא יינתן הפיצוי המוסכם. כמו כן תקופת הסדר הפיצוי נפרסת על פני 6 שנים, וישנו סיכוי גבוה וכמעט ודאי שבתקופה זו מחירי דברי המאכל הנמכרים אצל הנתבעת יעלו באופן שיאפשר לנתבעת לגלם

את שיעור ההנחה בעליית המחירים, כך שלא תינתן הנחה בפועל. בנוסף, פריסת התחייבות הנתבעת לפצות את הניזוקים למשך זמן כה ארוך עשויה להפחית את ההרתעה כלפיה. על כן נראה כי סכום הפיצוי הממשי יהיה נמוך משנקבע בהסכם הפשרה, דבר המשפיע על התועלת שתשיא הקבוצה מניהול ההליך; ומתוך כך יש לקבוע את שכר הטרחה הראוי בנסיבות העניין. לקשיים בהערכת ההטבה ולהיות ההטבה המוצעת אקט שיווקי אשר משרת את הנתבעת עצמה, יש השפעה על מידת ההרתעה מפני הפרת הדין בעתיד. ב"כ המדינה הפנתה לפסיקה שבה נפסק שכר טרחה נמוך יותר בתובענות ייצוגיות שהסעד הניתן בהן לקבוצה הוא מסוג תרומות או הנחות, ולא סעד כספי.

הגורמים המקצועיים עוד עמדו על כך שכבר נפסק לטובת התובע שכר טרחה בגובה 25,000 ש"ח בעת אישור התובענה כייצוגית; וכי על פי סעיף 23(ג) לחוק תובענות ייצוגיות ועל פי הפסיקה, זהו סכום שנפסק על חשבון שכר הטרחה הכולל בסוף ההליך. המדובר בשיקול נוסף שיש לשקול בשים לב לתועלת שקיבלה הקבוצה בפועל כתוצאה מההליך ובשים לב לקשיים שפורטו לעיל.

ב"כ הצדדים התנגדו לעמדת הגורמים המקצועיים. ב"כ התובע הדגישו כי המדינה בחרה שלא להציע שינויים בהסכם הפשרה לגופו של עניין, והתמקדה אך בשכר הטרחה, ואף אותו לא הציע להפחית אלא רק לבחון. הודגש כי הפחתת שכר הטרחה מיטיבה עם הנתבעת בלבד ובוודאי שלא עם הקבוצה, וכי אין בכך כדי להגביר את ההרתעה המונחת ביסוד כלי התובענה הייצוגית אלא דווקא כדי לפגוע בה. ב"כ התובע פירטו את טרחתם הרבה בניהול התיק.

ב"כ הנתבעת עמדה על כך שגובה הפיצוי, אופן מתן הפיצוי ופריסת התשלום – התבססו על חישוב הרווח הגולמי של הנתבעת ועל יכולתה לעמוד בתשלומים שהושתו עליה בהסדר הפשרה. שינוי הרכב התשלומים עלול לפגוע בסיכויי הנתבעת לעמוד בתשלומים. ב"כ הנתבעת הדגישה כי אין להעלאת מחירים המתרחשת מדי פעם אצל הנתבעת בהתאם לריביות במשק ולעלויות מוצרי המזון במשק, דבר עם הסדר הפשרה; ועוד הטעימה – בהקשר של הטענה כי יכול שההטבה תשמש אקט שיווק לטובת הנתבעת – כי אין לה כל רצון ליצור לעצמה מוניטין של מי שחויבה בפיצוי הציבור בדרך של תביעה ייצוגית.

בהתאם לסעיפים 22-23 לחוק תובענות ייצוגיות, שקלתי את טרחת התובע ובאי הכוח, את הסיכון שלקחו על עצמם, את התועלת שהביא ההליך לחברי הקבוצה ואת מידת החשיבות

הציבורית של ההליכים, את אופן ניהול ההליך ואת סכום הפיצוי הכולל. נתתי דעתי גם לעובדה שמדובר בהסדר פיצוי על דרך מתן הנחה ולנימוקי הצדדים באשר לכך, לרבות ההסדרה לעתיד המשיגה את תכלית ההרתעה.

כאמור, מדובר לסברתי בהסדר ראוי, הוגן וסביר, המקיים את התכליות העומדות בבסיס חוק תובענות ייצוגיות ושעמדו בבסיס הגשת בקשת האישור והתביעה: תיקון ההפרה, פיצוי הציבור והרתעת הנתבעת ועוסקים אחרים מפני התנהלות דומה.

קיימת חשיבות ציבורית רבה בהגשת התובענה. מטרת התובענה הייתה להביא לאכיפת הוראות הדין (חוק הגנת הצרכן וחוק המכר), ולהרתיע מפני הפרתן, בין היתר למנוע חיוב ביתר של הצרכנים ולמנוע הטעייתם. הגשת בקשת האישור וניהול ההליך עד כה הביאו תועלת רבה הן לחברי הקבוצה והן לציבור בכללותו, בכך שהושגה הרתעה של עוסקים מפני התנהלות דומה.

התובע ועורכי דינו גילו מודעות צרכנית גבוהה וחריצות לטובת הכלל, טרחו רבות והשקיעו משאבים רבים, הן לצורך הגשת התובענה ובקשת האישור והן לצורך ניהול ההליך עד כה, ובכלל זה לצורך הגשת כתבי בי דין (בקשת האישור, התובענה, תשובה לתגובה לבקשת האישור וסיכומים אשר הצדיקו פסיקת שכ"ט במסגרת ההחלטה בבקשת האישור), הכנה וקיום דיונים שונים, לרבות שליחת שאלות הבהרה למומחה וחקירתו; ועד ההגעה להסכם פשרה בשנת 2022.

הסכומים המשולמים לתובע ולבאי כוחו מתווספים לפיצוי הניתן לציבור, ואינם משולמים על חשבונו.

שיעור סכום הגמול ושכר הטרחה מסך הפיצוי הכולל שנקבע (16.9%) נמצא מתחת למדרגות האחוזים המפורטות בע"א 2046/10 **עזבון המנוח שמש נ' רייכרט**, סה(2) 681 (23.5.2012).

אשר על כן אני מאשר את ההסדר המומלץ לגבי גמול ושכר טרחה לתובע ולבאי הכוח כאמור בהסדר הפשרה.

נוכח כל האמור לעיל, הסדר הפשרה מאושר, וניתן לו תוקף של פסק דין.
הגמול ושכר הטרחה ישולמו על ידי הנתבעת בהתאם לסכומים ולמועדים שהוצעו.

הצדדים יפעלו לפרסום מודעה בדבר אישור הסדר הפשרה בהתאם להוראת סעיף 25(4) לחוק, בנוסח אשר יגישו לאישור, בשני עיתונים יומיים. הנתבעת תישא במלוא עלות הפרסום.

העתק מהחלטה זו ומההודעה על הגשת הסדר פשרה מתוקן יועבר גם לפנקס התובענות הייצוגיות.

ניתן היום, ד' סיוון תשפ"ג, 24 מאי 2023, בהעדר הצדדים.

גד גדעון, שופט